

О. Подсолонко, І. Піддубного, К. Редченко, Ю. Соловйової, Н. Тарнавської, А. Томпсона, Т. Фаррі, Р. Фатхутдінова, З. Шершньової, Й. Шетті, В. Шинкаренка, А. Юданова та інших науковців.

Приєднання України до Болонської Декларації актуалізувало проблему формування нових підходів до управління конкурентоспроможністю ВНЗ. Незважаючи на ґрунтовний розгляд багатьох економічних та управлінських аспектів функціонування ВНЗ в працях Л. Антошкіної, В. Боброва, Н. Верхоглядової, Т. Данилової, І. Іванової, І. Каленюк, Є. Князева, В. Кременя, В. Куценко, В. Лазарева, С. Мамонтова, М. Матвіїва, Т. Оболенської, М. Пашенка, Ю. Петруні, Л. Соколова, Т. Фінікова, Н. Ушакової, проблему управління конкурентоспроможністю ВНЗ недостатньо вирішено у теоретичному плані і не адаптовано до рівня практичного застосування.

Критичний огляд та систематизація наявних тлумачень конкурентоспроможності дозволив нам запропонувати власне визначення конкурентоспроможності ВНЗ, яке, на відміну від існуючих тлумачень, враховує особливості функціонування ВНЗ та динамічність їх порівняльних характеристик з точки зору впливу на існуючі та формування нових потреб клієнтів. Відзначено, що конкурентоспроможність ВНЗ визначається, насамперед, конкурентоспроможністю його освітніх продуктів (порівняльною динамічною здатністю до задоволення потреб конкретного клієнта у певний період часу), а також конкурентоспроможністю ресурсного забезпечення (порівняльною динамічною здатністю наявної системи ресурсів, в т. ч. компетенцій, формувати і утримувати конкурентні переваги).

Аналіз основних підходів до управління конкурентоспроможністю ВНЗ дозволив визначити доцільність впровадження в управлінську практику стратегічного маркетингового підходу для формування і розвитку конкурентних переваг як порівняльних динамічних характеристик закладу, які забезпечують його конкурентостійкість та конкурентогнучкість.

АКРЕДИТАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Рашкевич Юрій Михайлович

Національний університет “Львівська політехніка”,
79013, вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна, rashkev@lp.edu.ua

У доповіді проаналізовані основні задачі, проблеми та виклики, пов'язані із акредитацією освітніх програм в контексті імплементації нового українського законодавства про вищу освіту.

Згідно із Статтею 18 нового Закону “Про вищу освіту” [1] акредитація освітніх програм здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Основну роль тут відіграють галузеві експертні ради, при цьому згідно із Статтею 21: “Члени галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти не можуть входити до складу Науково-методичної ради та науково-методичних комісій центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки” (тобто - Міністерства освіти і науки України).

Тут існують принаймні дві проблеми, які можуть перерости в загрози:

- Формування єдиної філософії та єдиного підходу до створення нових стандартів освітньої діяльності/вищої освіти та проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз, оскільки за перше відповідає Міністерство освіти і науки України, за друге – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

- Необхідність використання сучасних європейських підходів до дотримання основної мети акредитації – допомогти вищому навчальному закладу підвищити якість навчальної діяльності та навчальних програм.

Друга теза виглядає дещо наївною, адже ми звикли, що основне завдання акредитаційної процедури – перевірити, чи виконує навчальний заклад певні, сформульовані вище (наприклад, Міністерством) умови.

Так, дотримання певних (кадрових, методичних, матеріальних, інформаційних та інших) умов є важливим елементом акредитаційного процесу, але не основним. Куди важливіше сьогодні переконаватися, що:

1. Університет виконує задекларовані ним же зобов'язання/обіцянки щодо змісту освітньої програми, його постійного удосконалення, залучення до цього процесу зовнішніх стейкхолдерів.
2. Наявна та ефективно функціонує внутрішня система забезпечення якості.
3. Використовуються сучасні технології викладання та навчання.
4. Існує розвинута та ефективна система оцінювання досягнення результатів навчання окремих модулів та програми в цілому, відбувається регулярний моніторинг процесу розвитку фахових та загальних компетентностей у студентів.
5. Наукова діяльність є результативною та відповідає профілю навчальної програми.
6. Навчальний підрозділ, що веде дану програму, та університет в цілому докладають максимум зусиль щодо інтернаціоналізації своєї наукової та освітньої діяльності, намагання дотримуватися (при наявності) певних міжнародних стандартів та рекомендацій щодо змісту освітньої програми.

Цей список можна продовжити, але тут варто підкреслити, що створення сучасних методик розроблення стандартів освіти, навчальних програм та їх ліцензування і акредитації є одним із ключових завдань в процесі імплементації духу і букв нового вітчизняного законодавства про вищу освіту.

Література

Закону України “Про вищу освіту”. Х.: Право, 2014. – 104 с.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У МІЖСЕКТОРНІЙ ВЗАЄМОДІЇ

Резніченко Зоя Володимирівна

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М.В.Остроградського,
36029, вул. Жовтнева 64-ж, м. Полтава, Україна, zoi007@gmail.com

Розглянуто процес розвитку соціального діалогу як особливого виду міжсекторної взаємодії на рівні місцевої громади, що успішно втілюється у діяльності громадсько-активних шкіл України за стандартом «Партнерство».

Все ширше у фаховій мові різних секторів суспільства: влади, бізнесу та громадськості використовується термін «соціальний діалог». Це складне суспільне явище є практичним втіленням ідей соціального партнерства в школі. При цьому в Україні далеко не останню роль набула тенденція до його ведення у зв'язку з встановленням співробітництва школи з мешканцями та організаціями в громаді щодо спільного вирішення соціальних та освітніх проблем, зростання суспільної значущості школи та її затребуваності як соціального інституту, залучення до школи позабюджетних коштів [2, с.22].